

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 20576
Tarih: 04.08.2022

70013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Sağlık Bakanı Fahrettin Koca** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ
İzmir Milletvekili

Hava kirliliğinin dünya genelinde, bulaşıcı olmayan hastalıklar sonucu erken ölüme yol açan etmenler arasında üst sıralarda yer alırken, Dünya Sağlık Örgütü, hava kirliliğini insanda kansere yol açan birinci grup etmenler arasında tanımlamakta ve tüm hükümetleri hava kirliliğine karşı acil eyleme çağırmaktadır.

Anayasa'nın 56'ıncı maddesinde 'İnsanlar sağlıklı çevrede yaşama hakkına sahiptir' diyerek bu hakkın anayasal zorunluluk nedeniyle devletin sağlaması gerektiğini de bildirmektedir. Ancak iktidarın halk sağlığını hiçe sayarak halkın yaşam alanlarını, ormanlarını sermayenin hizmetine sunmasının sonucu olarak Türkiye son 20 yıldır halk sağlığı cehennemine dönüştürmüştür.

22 gemi söküm tesisinin yanı sıra, kömürlü termik santralleri, hurda metal işleyen demir-çelik fabrikaları, haddehaneler ve petrokimya tesisleri ile birlikte küçüklü büyüklü yaklaşık 2 bin 900 adet sanayi tesisi bulunan İzmir'in Aliağa ilçesi kanser vakalarının alarm verdiği bir sanayi kenti haline gelmiştir.

Asbest ve Tehlikeli Atıklar Derneği ile Aliağa Çevre Platformu'nca yürütülen çalışmalarda da bölgedeki en riskli yerin tersane bitişiğindeki alanlar olduğu tespit edilmiştir. Özellikle gemi söküm tesisleri ve bunlara bağlı demir-çelik fabrikaları hava kirliliğini arttırırken Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2016-2021 arasında bölgede 714 gemi sökümü yapıldığını, bu gemilerden 241 bin 970 kilogram sağlığa zararlı asbestin bertaraf edildiğini açıklamıştır. Yaşanan bu kirlilik ilçede büyük bir sağlık riski oluştururken özellikle kanser

vakalarında ciddi bir artış yaşanmıştır. Aliğa Çevre Platformu'nun (ALÇEP) verilerine göre Aliğa'daki kanser oranları, Türkiye ortalamasının dört katı iken gemi söküm işletmelerinin yoğun olduğu ağır sanayi ve termik santral baca gaz emisyonlarından direkt etkilenir bir lokasyonda yer alan İzmir Aliğa'ya bağlı Horozgediği Köyü'nde yaşayan her 10 kişiden 8'inin özellikle de akciğer kanseri olduğu ve Aliğa'daki sanayi tesislerinden kaynaklanan hava kirliliğinin sorunun daha da kötüleşmesine neden olduğu yönünde haberler basında yer almıştır. Bilim insanlarınca yapılan çalışmalarda ise Aliğa benzeri bir tesisler bütününe bulunduğu Kocaeli Dilovası ilçesinde yapılan araştırmada ise Dilovası'nda Türkiye ortalamasının 3 katı kanser görüldüğü, Aliğa'da ise bunun da iki katı olduğu açıklanmıştır.

Bu bağlamda;

- 1- Bakanlığınızın İzmir Aliğa'ya bağlı Horozgediği Köyü'nde yaşayan her 10 kişiden 8'inin özellikle akciğer kanseri olduğuna ilişkin bilgisi bulunmakta mıdır? Bulunmakta ise bu durumun nedenlerine yönelik herhangi bir çalışması olmuş mudur?
- 2- Horozgediği Köyünde yaşayan vatandaşların yaşanan kanser hastalıklarına ilişkin olarak Bakanlığınıza bir baş vurusu bulunmakta mıdır? Bulunmakta ise Bakanlığınızca bu başvurulara istinaden ne gibi işlemler yapılmıştır?
- 3- İzmir, Aliğa ve çevrelerinde olmak üzere son 20 yıl içerisinde özellikle akciğer kanseri, lösemi, kanser olan veya bu nedenle yaşamını yitiren kişi sayısı kaçtır?
- 4- İzmir, Aliğa ve çevrelerinde olmak üzere son 20 yıl içerisinde sanayinin yarattığı kirli hava, asbestli ve ağır metaller içeren gemi sökümünün yapılması sonucu ortaya çıkabilen doğumsal anomaliler, insan bedeninin organ ve işlev bozuklukları, kan hastalıkları, doğurganlıkta yaşanan problemler, erken doğum, düşük doğum oranı ve çocuklarda kan ve lenf kanserleri sayısına ilişkin bir çalışmanız olmuş mudur?
- 5- Ağır kimyasallar, nükleer atık bulaşılı maddeler ve asbestli olan gemilerin sökümünün insan sağlığına vereceği zararın ve orta vadede yaşanacak kanserlerin, astım vb. hastalıkların ve ölümlerin bedelini kim ödeyecektir?
- 6- Türkiye'nin iki katı kanser vakalarının Ege Bölgesi'nde olduğu göz önüne alındığında halk sağlığını tehdit eden bu durum karşısında herhangi bir önlem alınması düşünülmekte midir?
- 7- Havaya, toprağa ve yer altı-üstü sulara karışan zehirli atıkların ölçümünün ilgili kurumlarca yapılması talep edilmiş midir? Talep edildi ise ölçüm sonuçları nelerdir? Edilmedi ise nedeni nedir?

- 8- Görevi kanser taramaları ile ilgili her türlü istatistikî bilgileri toplayarak veri analizlerini yapmak olan Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Kanseri Dairesi Başkanlığı'nın 2016 yılından bugüne kadar kanser İstatistiklerini açıklamamasının nedeni nedir?
- 9- Ülke çapında kanser hastalıklarının tür ve durumlarının belirlenmesi, etkin ve bilimsel mücadele yöntemlerinin saptanması, uygulanması ve olası kanser etkenlerinin ortadan kaldırılmasına yönelik işlemleri yürütmek olan Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Kanseri Dairesi Başkanlığınca kanser vakalarının yoğun olarak yaşandığı ve insanların ölümüne neden olduğu başta İzmir, Aliağa, Horozgediği Köyü ve çevrelerinde bir çalışma yapmak üzere şimdiye kadar bir görevlendirme yapılmış mıdır? Yapılmadı ise nedeni nedir ve görevlendirme yapılması düşünülmekte midir?